

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

Gyorsvizsgálat
Héa-visszatérítés a
kohézió területén: az
uniós források
felhasználása gyakran
szabálytalan és elmarad
az optimálistól

2018. november

A héára vonatkozó elszámolhatósági szabályok a kohéziós kiadások terén

06 Az uniós kiadások gyakran tartalmazzák áruk vagy szolgáltatások beszerzésével kapcsolatos költségek támogatását is. A kapcsolódó héa az egyes projektek költségeinek akár egyötödét is elérheti (lásd: 03. bekezdés). Emiatt a héa kezelése az uniós költségvetésből társfinanszírozott kiadások elszámolhatóságának egyik fontos kérdésköre.

07 A *kohéziós politikai* forrásokból olyan kiadásokat térítenek vissza a kedvezményezetteknek, amelyek megfelelnek az uniós és nemzeti támogathatósági szabályoknak. A héa azon kevés területek egyike, ahol a támogathatósági elveket uniós szinten határozzák meg. Ezek a szabályok 2000 óta többé-kevésbé változatlanok⁵. A héa elvben csak akkor jogosult társfinanszírozásra, ha a tagállami héaszabályozás értelmében nem visszaigényelhető⁶.

08 A korábbi programozási időszakokhoz hasonlóan a 2014–2020-as időszakra vonatkozó közös rendelkezésekről szóló rendelet (CPR) a „visszaigényelhető” kifejezést támogathatósági kritériumként használja. Ez azt jelenti, hogy ha a kedvezményezettek vissza tudják igényelni a héát, akkor az nem minősül elszámolható költségnek, függetlenül attól, hogy ténylegesen visszakapják-e az adott héakiadást. Következésképpen azon kedvezményezettek esetében, akik nem héaköteles adóalanyok és ezért nem igényelhetik vissza a héát, az általában elszámolható költségnek minősül.

⁵ A Bizottság 1685/2000/EK rendelete (2000. július 28.) a strukturális alapok által társfinanszírozott tevékenységek kiadásainak támogathatósága tekintetében az 1260/1999/EK tanácsi rendelet alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról. 7. szabály („Hozzáadottérték-adó, egyéb adók és illetékek”).

⁶ Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HLL 347., 2013.12.20., 320. o.) 69. cikkének (3) bekezdése.

értékhatár alatt maradó projekteket, hogy ily módon nagyobb összegű uniós finanszírozásban részesülhessenek¹⁴.

30 Emellett a 2021–2027-es időszak kohéziós politikájára vonatkozó bizottsági javaslat továbbra is eltér a többi szakpolitikai területre vonatkozó szabályoktól. A költségvetési rendelet, amely az uniós költségvetésre vonatkozó általános pénzügyi szabályokat állapítja meg, meghatározza a héa kezelésének módját a közvetlenül a Bizottság által irányított támogatások esetében¹⁵. Eszerint a héa csak akkor számolható el¹⁶, amennyiben az a héára vonatkozó nemzeti jogszabályok alapján nem igényelhető vissza, és ha azt a héa-irányelv értelmében adóalanyként nem minősülő személytől eltérő kedvezményezett fizeti meg. Ennek értelmében a közintézmények (államok, regionális és helyi önkormányzatok, valamint egyéb közjogi intézmények) általában nem számolhatják el a héát költségként.

31 Ezért fenntartjuk, hogy a 2017. évi éves jelentésünk arra vonatkozó ajánlása¹⁷, hogy az állami szerveket ki kell zárni az uniós forrásokból történő héa-visszatérítés hatálya alól, csökkentené a kohéziós kiadások hibakockázatát, és a gondos pénzgazdálkodás szempontjából az uniós források jobb felhasználását biztosítaná.

32 Az ajánlásunk alapját képező jogi helyzettel összhangban (lásd: 07. és 08. bekezdés) és a 6/2018. sz. véleményünk 88. bekezdésében ismertetett érvelést

¹⁴ Egy 8 millió eurós költségvetésű projekt esetében a kedvezményezett nem kapna héa-visszatérítést. Ha azonban ugyanez a kedvezményezett két projektet hoz létre 4–4 millió euró értékben, a héa mindkét projekt esetében elszámolható lenne. 70%-os társfinanszírozási aránnyal és 20%-os héamértékkel számolva a két forgatókönyv szerint kapott támogatás különözete körülbelül 1 millió euró.

¹⁵ Az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról, az 1296/2013/EU, az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU, az 1304/2013/EU, az 1309/2013/EU, az 1316/2013/EU, a 223/2014/EU és a 283/2014/EU rendelet és az 541/2014/EU határozat módosításáról, valamint a 966/2012/EU, Euratom rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. július 18-i (EU, Euratom) 2018/1046 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 193., 2018.7.30., 1. o.) 186. cikkének (4) bekezdése. E rendelkezések megegyeznek a hatályon kívül helyezett 966/2012/EU költségvetési rendelet 126. cikke (3) bekezdésének c) pontjában, valamint az annak alkalmazási szabályairól szóló 1268/2012/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 187. cikkében meghatározott támogathatósági szabályokkal.

¹⁶ Az ez alóli kivételeket a költségvetési rendelet 186. cikkének (4) bekezdése határozza meg.

¹⁷ Lásd: 2017. évi éves jelentésünk 6.40–6.42. és 6.78. bekezdése, valamint 2. ajánlása.

követve a héát csak azon kisszámú magánszervezet számára kellene visszatéríteni, amelyek nem igényelhetik vissza a héát, vagyis amikor az valós költséget jelent¹⁸.

A Számvevőszék éves jelentéseiről és gyorsvizsgálatairól

Éves jelentéseinkben áttekintést nyújtunk az év során folytatott uniós pénzgazdálkodásról és javaslatokat teszünk annak javítására, segítve az Európai Parlamentet és a Tanácsot az uniós források felhasználásával kapcsolatos ellenőrzési feladataik gyakorlásában.

A gyorsvizsgálatok nem járnak új ellenőrzési munkával, illetve nem mutatnak be új ellenőrzési megállapításokat és ajánlásokat: egy-egy konkrét kérdésre összpontosítva állapítják meg és mutatják be a kapcsolódó tényeket, és célzott elemzést nyújtanak a kérdések mélyreható megértéséhez.

Az ellenőrző csoport elérhetősége:
ECA-COH-SOA-2018@eca.europa.eu

¹⁸ A SoA-ellenőrzéseink keretében 2015 és 2017 között megvizsgált 561 projekt alapján úgy becsüljük, hogy az összes kedvezményezettnek mindössze 0,2%-át tették ki az olyan magánszervezetek, amelyek nem igényelhetik vissza a héát.

Glosszárium

Adóalany: Általában vállalkozás, egyéni kereskedő vagy egyéb szakember.

Általános héamérték: Az egyes uniós tagállamok által valamennyi – mentességet nem élvező – árura és szolgáltatásra alkalmazandó héakulcs. A tagállamok bizonyos feltételek teljesülése esetén kedvezményes adómértékeket alkalmazhatnak egyes árukra és szolgáltatásokra.

Kohézió: A többéves pénzügyi keret „Gazdasági, társadalmi és területi kohézió” című 1b. alfejezetének rövidebb neve.

Kohéziós alapok: A 2014–2020-as programozási időszakban a kohéziós alapok az európai strukturális és beruházási alapok (esb-alapok) részét képezik.

Közzserv: Nemzeti, regionális vagy helyi kormányzat vagy bármely más közjogi intézmény.

Visszatérítés: A visszatérítés adott esetben a forgalmi adó csökkentését is jelentheti, azaz nem jár feltétlenül tényleges készpénzáramlással.

A Számvevőszék ellenőrző csoportja

Ezt a gyorsvizsgálatot a kohéziós, növekedési és társadalmi befogadási beruházások kiadási területeire szakosodott, Iliana Ivanova számvevőszéki tag elnökölte II. Kamara fogadta el. A gyorsvizsgálat elvégzését Tony Murphy számvevőszéki tag irányította, és ahhoz Wolfgang Stolz kabinetfőnök, Brian Murphy attasé és Borsos Péter kabinetasszisztens, valamint Juan Ignacio González Bastero ügyvezető és Szarka Orsolya feladatfelelős nyújtott támogatást. Nyelvi támogatás: Mark Smith.

Az elmúlt években éves jelentéseinkben számos hibát és hiányosságot mutattunk be olyan esetekkel kapcsolatban, amikor a hozzáadottérték-adót (héta) elszámolható költségként kezelték a kohéziós kiadások terén. E gyorsvizsgálat célja az éves jelentéseinkben tett héa-vonatkozású észrevételeink és a 6/2018. sz. véleményben kifejtett nézeteink kiegészítése.

A megbízhatósági nyilatkozat kapcsán végzett korábbi ellenőrzéseinkből származó eredmények és adatok felhasználásával elemeztük a héa visszaigényelhetősége és elszámolhatósága közötti kapcsolatot. Áttekintést adunk a feltárt hibákról és következetlenségekről, kiemelve azokat az eseteket, amikor az uniós források felhasználása a héa visszaigényelhetőségének tág értelmezése miatt elmarad az optimálistól, különösen amennyiben közszervek részesülnek uniós támogatásban. Elemzésünk alapján és korábbi ajánlásainkkal összhangban úgy véljük, hogy a Bizottságnak és a jogalkotóknak meg kellene fontolniuk a héa elszámolhatóságára vonatkozó szabályok felülvizsgálatát. A szabályok egyszerűsítése során ugyanakkor szem előtt kell tartaniuk az uniós forrásokkal való gondos pénzgazdálkodás elvét.

Az ellenőrző csoporttal az alábbi címen léphet kapcsolatba:

ECA-Cohesion-SoA-2018@eca.europa.eu.

EURÓPAI SZÁMVEVŐSZÉK
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Telefon: +352 4398-1

Megkeresés: eca.europa.eu/hu/Pages/ContactForm.aspx

Weboldal: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

EURÓPAI
SZÁMVEVŐSZÉK

© Európai Unió, 2018

Az olyan fényképek és más anyagok felhasználásához vagy reprodukálásához, amelyek szerzői jogainak nem az Európai Unió a tulajdonosa, közvetlenül a szerzői jog tulajdonosától kell engedélyt kérni.